

Działania podejmowane w I półroczu 2022 r.

W ramach profilaktyki zdrowotnej realizowano następujące programy edukacyjne dla dzieci i młodzieży:

1. Program edukacyjny **„Trzymaj Formę!”** miał na celu kształtowanie prozdrowotnych nawyków wśród młodzieży szkolnej i ich rodzin, poprzez promocję zasad aktywnego stylu życia i zbilansowanej diety.

W roku szkolnym 2021/2022 podczas realizacji XVI edycji, edukacją programową objęto 21 713 uczniów w 271 szkołach podstawowych. Zajęcia koordynowane były przez 1 368 nauczycieli. Udało się w nie zaangażować 4 835 rodziców, którzy wspomagali realizację programu w kwestiach organizacyjnych.

2. Program przeciwdziałania uzależnieniu od alkoholu, tytoniu i innych środków psychoaktywnych **„ARS, czyli jak dbać o miłość”** miał na celu kształtowanie umiejętności chroniących młodzież przed ryzykiem utraty życia i zdrowia, jakie niesie za sobą stosowanie substancji psychoaktywnych. W roku szkolnym 2021/2022 w województwie lubelskim program realizowało 136 szkół. W realizację programu włączyło się 8486 uczniów i 2233 rodziców. W ramach programu przeprowadzono 8 szkoleń dla 23 osób – koordynatorów szkolnych

3. Program **„Czyste powietrze wokół nas”** dotyczący edukacji antytytoniowej skierowany był do dzieci w wieku przedszkolnym, ich rodziców i opiekunów. Głównym celem programu było zwiększenie wiedzy rodziców w zakresie ochrony dzieci przed szkodliwym działaniem dymu tytoniowego oraz kształtowanie asertywnych postaw wśród dzieci dotyczących ochrony własnego zdrowia. W roku szkolnym 2021/2022 w województwie lubelskim program realizowało 395 placówek przedszkolnych a programem objęto 11 256 dzieci. W program zaangażowało się 5 645 rodziców.

4. **„Skąd się biorą produkty ekologiczne?”** to program edukacyjny adresowany do dzieci w wieku 5 – 6 lat oraz ich rodziców. Głównym celem programu było zwiększenie świadomości i wiedzy na temat rolnictwa ekologicznego oraz budowanie właściwych nawyków higienicznych i żywieniowych wśród najmłodszych. Program został opracowany przez Główny Inspektorat Sanitarny we współpracy z Ministerstwem Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

W roku szkolnym 2021/2022 realizowana była II edycja programu, w której udział wzięło 8 515 dzieci z 251 przedszkoli i oddziałów przedszkolnych w szkołach podstawowych.

W realizację programu aktywnie włączyło się 4 265 rodziców. Rodzice pomagali między innymi w organizacji warsztatów kulinarnych dla dzieci, wspólnie przygotowywali śniadania, desery, przekąski z produktów ekologicznych – kupowali certyfikowane produkty spożywcze, gromadzili opakowania po produktach ekologicznych dla demonstracji, zakładali ogródki warzywne wspólnie z dziećmi.

Dla wzmocnienia treści programowych, WSSE w Lublinie zorganizowała konkurs plastyczny „Eko produkty na moim stole” – II edycja. Konkurs adresowany był do dzieci w wieku przedszkolnym 5-6 lat i odbył się na terenie województwa lubelskiego, w przedszkolach, które realizują program „Skąd się biorą produkty ekologiczne?”. Przedsięwzięcie zorganizowane było w partnerstwie z Krajowym Ośrodkiem Wsparcia Rolnictwa / Oddział Terenowy w Lublinie.

W konkursie udział wzięło 346 przedszkolaków z 74 przedszkoli. Przyznano 5 nagród głównych – miejsca I, II, III, IV, V oraz 25 wyróżnień. Autorzy prac nagrodzonych i wyróżnionych otrzymali dyplomy i nagrody, które zapewniła WSSE w Lublinie oraz Partner konkursu. Zwycięskie prace laureatów zaprezentowano w siedzibie KOWR w formie wystawy.

5. Program edukacji antytytoniowej „Bieg po zdrowie” adresowany był do dzieci IV klas szkoły podstawowej (grupa wiekowa 9-10 lat). Główne cele programu to: opóźnienie lub zapobiegnięcie inicjacji tytoniowej, pokazanie atrakcyjności życia w środowisku wolnym od szkodliwości dymu tytoniowego oraz zwiększenie wiedzy uczniów na temat zdrowia. W roku szkolnym 2021/2022 w województwie lubelskim program realizowało 291 szkół podstawowych (5 309 uczniów oraz 3 779 rodziców). Program rozszerzony był o działania takie jak: filmy edukacyjne, konkursy dla uczniów, wystawy plakatów, pogadanki tematyczne, zadania online, marszobiegi.

6. Program edukacyjny „Wybierz Życie – Pierwszy Krok” realizowany lokalnie przez część PSSE skierowany był do uczniów szkół średnich i dotyczył profilaktyki raka szyjki macicy i zakażeń HPV. Program zmierzał do podniesienia poziomu wiedzy na temat zagrożeń związanych z zakażeniami wirusem HPV i profilaktyki raka szyjki macicy, motywowania młodzieży do edukacji zdrowotnej w swoim środowisku oraz wpływania na zachowania zdrowotne rodziców w odniesieniu do badań profilaktycznych (cytologia). W roku szkolnym 2021/2022 w województwie lubelskim program realizowało 5 777 uczniów w 69 szkołach średnich. Głównymi formami realizacji programu były: prelekcje i pogadanki oraz prezentacje multimedialne.

7. Program edukacyjny „Podstępne WZW” skierowany był do uczniów szkół średnich; jego głównym celem było podniesienie wiedzy na temat profilaktyki zakażeń HAV, HBV i HCV, upowszechnienie zasad profilaktyki, refleksja nad własnymi zachowaniami zdrowotnymi, kształtowanie właściwych postaw wobec osób zakażonych. Inicjatorem

programu „Podstępne WZW” jest Fundacja Gwiazda Nadziei. V edycja programu w roku szkolnym 2021/2022 została wdrożona w 104 szkołach średnich dla 10 435 uczniów. W program zaangażowało się 8 838 rodziców. Poza tradycyjną edukacją zdrowotną przeprowadzono 290 prelekcji, pogadanki i wykładów, zorganizowano 21 przedstawień i wystaw, 7 konkursów tematycznych.

8. Program edukacyjny „**Znamie! Znam je?**” skierowany był do uczniów szkół średnich i miał na celu upowszechnienie wiedzy z zakresu profilaktyki czerniaka, uświadomienie zagrożeń i znaczenia odpowiednich zachowań profilaktycznych. Inicjatorem programu „Znamie! Znam je?” jest Fundacja Gwiazda Nadziei. W roku szkolnym 2021/2022 w województwie lubelskim program realizowało 13 942 uczniów w 111 placówkach, przy współdziałaniu 10 986 rodziców. Przeprowadzono 363 pogadanki i prezentacje, zorganizowano 21 przedstawień i wystaw, 7 konkursów.

Działania nieprogramowe realizowane dotychczas w ramach profilaktyki zdrowotnej w I półroczu przeprowadzono w stopniu ograniczonym z uwagi na obostrzenia wprowadzone w związku z pandemią:

1. Corocznie w dniu 31 maja odbywają się obchody „**Światowego Dnia bez Tytoniu**”. Inicjując działania w środowisku lokalnym przekazano pisemne wytyczne do ponad 430 instytucji realizujących profilaktykę antytytoniową w województwie. W mijającym półroczu roku działania były skierowane do ponad 55 000 osób, w formie, 20 prelekcji, 31 instruktaży, 4 narad, oraz poradnictwa indywidualnego. Na stronach internetowych zamieszczono 6 informacji a za pośrednictwem Facebooka 43 informacje. Przesłano 5 informacji do lokalnych mediów, odbiorców szacuje się na ponad 16 500 osób.

2. Działania edukacyjne w **zakresie przeciwdziałania uzależnieniom** w obszarze alkoholu, tytoniu i innych środków psychoaktywnych w I półroczu 2022 roku realizowano poprzez: zorganizowanie 1 narady dla 9 osób, 49 porad i 97 rozmów indywidualnych, 20 pogadanek dla 729 osób, 217 instruktaży, 2 prezentacji dla 90 odbiorców, 2 form warsztatowych z 92 uczestnikami, 6 zajęć z użyciem alko/narkogogli – 374 odbiorców, 3 akcji profilaktycznych – 167 odbiorców, 1 eventu prozdrowotnego – 50 uczestników. Zorganizowano 22 ekspozycje wizualne dla 2728 odbiorców, 7 kącików edukacyjnych do 597 odbiorców. Wydano ponad 3700 sztuk materiałów edukacyjnych. W mediach społecznościowych i na stronach www zamieszczono 34 informacje, a ich odbiorców szacuje się na ponad 4500 osób.

3. „**Światowy Dzień Zdrowia**” (7 kwietnia) w roku 2022 przebiegał pod hasłem przewodnim: „Nasza planeta, nasze zdrowie. - Our planet, our health”.

W środku pandemii, zanieczyszczonej planety, nasilających się chorób, takich jak: nowotwory, astma, choroby serca w Światowym Dniu Zdrowia 2022, WHO skupiło globalną

uwagę na pilnych działaniach niezbędnych do utrzymania ludzi i planety w zdrowiu oraz wspierania ruchu na rzecz tworzenia społeczeństw skoncentrowanych na dobrobycie.

W ramach działań wysłano pisma informacyjne do 642 podmiotów, zorganizowano 2 narady dla 4 osób, 80 porad indywidualnych, 3 prelekcje do 114 osób, zorganizowano 2 punkty informacyjne do 120 osób. Powstało 91 ekspozycji wizualnych, których odbiorców szacuje się na 6629 osób. W mediach społecznościowych pojawiło się 30 postów których odbiorcami było ponad 16 000 osób, na 11 stronach inspekcji sanitarnej pojawiły się informacje których odbiorcami było 1280 osób. Rozdysponowano ponad 100 sztuk materiałów edukacyjnych które także udostępniono innym podmiotom.

4. Hasło tegorocznej edycji „Europejskiego Tygodnia Szczepień” odbywającego się w dniach od 24 do 30 kwietnia 2022 brzmiało "Długie życie dla wszystkich". Inicjatywa ta miała za zadanie wzmocnić znaczenie sprawiedliwego i rozszerzonego dostępu do szczepionek, aby przyczynić się do długiego i zdrowego życia dla wszystkich. W związku z realizacją „Europejskiego Tygodnia Szczepień” WSSE w Lublinie zorganizowała konkurs na plakat pt. „Szczepienia – liczą się fakty, nie opinie”, skierowany do uczniów szkół ponadpodstawowych z województwa lubelskiego. Celem konkursu było, m.in. podniesienie wiedzy na temat szczepień ochronnych obowiązkowych i zalecanych, w tym przeciw COVID-19, podniesienie zaufania do szczepień i wakcynologii jako nauki, która przyczyniła się do ograniczenia występowania wielu chorób. Konkurs miał zaakcentować bezpieczeństwo i skuteczność szczepień, zwrócić uwagę na manipulowanie faktami w celu dezinformacji i zachęcić do korzystania z rzetelnych i sprawdzonych źródeł informacji.

Do konkursu wpłynęło łącznie 50 prac z 19 szkół. 8 prac zwycięskich (I, II i III miejsce oraz 5 wyróżnień) zostało zaprezentowanych podczas debaty telewizyjnej zorganizowanej w sali konferencyjnej WSSE w Lublinie. Do udziału w debacie zaproszono ekspertów, którzy wypowiadali się na temat znaczenia szczepień ochronnych. Byli to m.in. przedstawiciele Kliniki Anestezjologii i Intensywnej Terapii SPSK 1, UMCS Katedry Wirusologii i Immunologii. Debata została wyemitowana przez regionalną telewizję.

Dodatkowo informacje o szczepieniach przekazywano za pośrednictwem mediów i stron internetowych. Łącznie wiadomości te dotarły do ok. **165 239** odbiorców.

5. „Bezpieczny i Zdrowy Wypoczynek Zimowy 2022” była to akcja informacyjna, skierowana głównie do organizatorów i opiekunów wypoczynku dzieci, rodziców, opiekunów i społeczności lokalnych. Podczas akcji objęto działaniami **330** organizatorów i opiekunów wypoczynku, **2511** innych odbiorców, w tym do rodziców, petentów PSSE oraz społeczności lokalnej, **4241** dzieci.

Inicjując akcję rozesłano 61 pism do 284 dyrektorów placówek nauczania i wychowania i organizatorów wypoczynku oraz przeprowadzono: 15 narad; 68 instruktaży z organizatorami i wychowawcami wypoczynku. Oprócz tego przeprowadzono 19 prelekcji

i pogadank, 4 pokazy na temat prawidłowej higieny rąk, 5 konkursów, 1 zabawę ruchową, wykonano 55 ekspozycji wizualnych, zorganizowano 4 punkty informacyjne. Odbiorcami wymienionych form było blisko 6750 odbiorców

Na stronach internetowych zamieszczono 13 informacji oraz 55 postów na profilu społecznościowym Facebook, dla 12350 odbiorców. Dodatkowo informacja pojawiła się w Telewizji Lokalnej w Łukowie, docierając do ok. 10000 odbiorców. Rozdysponowano ponad 3000 materiałów edukacyjnych i gadżetów.

WSSE w Lublinie opracowała 7 ulotek tematycznych, które opublikowano na profilu Facebook i stronie internetowej WSSE, docierając do około 4000 internautów.

6. Realizowano miesięczny monitoring przestrzegania zakazu palenia w placówkach służby zdrowia, nauczania i wychowania, zakładach pracy i zakładach gastronomicznych. Przeprowadzono kontrole w 5 617 placówkach, w ramach przestrzegania zapisów *Ustawy o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych*.

7. W I półroczu 2022 w ramach **Krajowego Programu Zapobiegania HIV i Zwalczenia AIDS** odbywał się **Dzień Pamięci o Zmarłych na AIDS** (15 maja) oraz akcje zachęcające do testowania z okazji Walentynek. Obie te inicjatywy skupiły uwagę 8706 odbiorców: zorganizowano 3 narady, wygłoszono 6 pogadank, przeprowadzono 60 zajęć edukacyjnych, 46 rozmów indywidualnych oraz 1 quiz wiedzy, zorganizowano 2 punkty informacyjne z których skorzystało 225 osób. Wykonano 13 ekspozycji wizualnych których odbiorców szacuje się na ponad 1500 osób. Rozdysponowano ponad 1000 sztuk materiałów edukacyjnych a także szeroko rozpowszechniano materiały elektroniczne. Na stronach internetowych i profilach Facebook pojawiły się 33 informacje których odbiorców szacuje się na ponad 3400 osób.

8. Prowadzono również działania w innej tematyce: podjęto działania dotyczące zmniejszenia negatywnych następstw pandemii COVID-19, promowano szczepienia ochronne przeciwko COVID-19 na terenie województwa. Wśród innych podejmowanych zagadnień pojawiała się profilaktyka chorób nowotworowych, pasożytniczych, zagrożeń środowiskowych (radon), chorób zakaźnych, w tym propagowanie szczepień ochronnych wśród obywateli Ukrainy, którzy przybyli do Polski w związku z konfliktem zbrojnym na terenie swojego kraju. Dla nich wykonano wiele materiałów informacyjno – edukacyjnych w jęz. ukraińskim szeroko rozpowszechnianych w punktach dla uchodźców, na dworcach i innych miejscach użyteczności publicznej. Dominowała tematyka chorób zakaźnych, szczepień ochronnych (WSSE opracowała przy współpracy z LUW ulotkę tematyczną) oraz innych. Pracownicy OZIPIZ udzielali się także charytatywnie organizując zbiórki oraz działając w punktach dla uchodźców.